

بررسی تأثیر ریسک مالیاتی و اجتناب مالیاتی بر هزینه استقراض

دکتر نجمه حاجیان

استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه خاتم، تهران، ایران.

N.hajian@khatam.ac.ir

الهه بیات

دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشگاه خاتم، تهران، ایران، (نویسنده مسئول)

elaah_bayat@yahoo.com

دکتر رضا حبیبی

استادیار و عضو هیئت علمی گروه بانکداری، موسسه عالی آموزش بانکداری ایران، تهران.

r_habibi@ibi.ac.ir

شماره ۳۰، پاییز ۱۳۹۹ (جلد دوم) / صص ۳۲-۵۴
چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره سوم)

چکیده

مالیات‌ها یکی از بزرگترین اقلام هزینه را برای اکثر شرکت‌ها تشکیل می‌دهند، از این رو به شرکت‌ها انگیزه‌ای قوی برای کاهش بار مالیاتی خود با روشی موسوم به اجتناب از پرداخت مالیاتی ارائه می‌دهند، اگر فعالیت‌های مالیاتی جانمایی برای استفاده از بدهی باشد، این امر می‌تواند کیفیت بدهی را افزایش، هزینه‌های مورد انتظار ورشکستگی و ریسک ناتوانی در پرداخت بدهی و در نهایت هزینه‌ی بدهی را کاهش دهد. ریسک مالیاتی می‌تواند ناشی از استراتژی‌های برنامه‌ریزی مالیاتی شرکت باشد از این رو هدف این تحقیق بررسی تأثیر ریسک مالیاتی و اجتناب مالیاتی بر هزینه استقراض شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. نمونه آماری تحقیق شرکت‌های پذیرفته در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ با نمونه مشتمل بر ۲۰۵ شرکت است. برای بررسی فرضیه از رگرسیون خطی چند متغیره و داده‌های ترکیبی با استفاده از مدل حداقل مربعات تعمیم‌یافته استفاده شده است. نتایج آزمون فرضیه اول نشان داد اجتناب مالیاتی بر هزینه استقراض تأثیر معناداری و مستقیمی دارد. همچنین نتایج آزمون فرضیه دوم نشان داد ریسک مالیاتی بر هزینه استقراض تأثیر معناداری و معکوسی دارد و در فرضیه سوم نتایج آزمون فرضیه نشان داد نماگر ریسک بر رابطه بین اجتناب مالیاتی و هزینه استقراض تأثیر معناداری و معکوسی دارد. نتایج تحلیل‌های چند متغیره نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که از پرداخت مالیات اجتناب می‌کنند، نرخ سود بیشتری را به بدهی‌های خود پرداخت می‌کنند. بدیهی است که بستانکاران، اجتناب از مالیات را به عنوان یک منبع ریسک اعتباری تلقی می‌کنند.

واژگان کلیدی: اجتناب مالیاتی، تهاجم مالیاتی، ریسک مالیاتی، ریسک اعتباری، هزینه استقراض.